

havaitse, hyväksy, iloitse!

Tuuman toimitus aloittaa uuden tietoisuuden sarjan, jossa tarkastellaan vanhan talon aitoja, mutta herkästi vaihtoon joutuvia yksityiskohtia. Tarkoituksena on herättää hellää ymmärtämystä niitä kohtaan ja innostaa niiden huomaamiseen, 'lukemiseen' ja arvostamiseen.

Emme tietenkään moiti säilymisen kannalta tärkeiden vauriokohtien paikkaamista ja vaihtamista. Mutta muuten kulunut ja aikaa nähnyt vanha rakennuksen osa on aina kertovampi ja kiehtovampi kuin sitä korvaava uusi kopio.

Säröjä ja säästölaseja

– kauniit ja uhanalaiset kuistinikkunat

Monella vanhan talon asukkaalla on ilonaan valoisa lasikuisti. Sen tenho perustuu ennen kaikkea yksiläisen rakenteen antamaan keveään vaikutelmaan, jota puitteiden sirous vielä tehostaa. Lämmittämättömässä kuistissa on saattanut säilyä todella vanhojakin laseja – siihenhän ei ole kohdistunut erityisiä uusimispaineita päinvastoin kuin asuintiloihin.

Siispä kriittisen ja arvostelevan asenteen on väistyttävä. Kuistin lasit saattavat olla ohuenohutta, ilmakuplien elävöittävää vanhaa lasia, jolloin sen värikin häivähtää vedenkirkkaan sijasta kauniin vihertävään. Kun ruutu on vaikkapa 1800-luvun puolelta, sen säilyminen tähän päivään on pienoinen ihme!

Kaikista vanhan talon materiaaleista lasi on haurainta ja altteinta rikkoutumaan, ja särkymisvaara on ollut olemassa alusta lähtien. Lasi oli myös ennen vanhaan kallista, ja etenkin isoja ruutuja ei aina ollut käytettävissä.

Niinpä rikkoutunut ikkuna tai uusikin puite on voitu lasittaa kierätysperiaatteella: aukko on koottu sopivista paikkapaloista. Tällainen säästävä palapeliratkaisu on hieno aarre!

Usein näkee kuistinikkunoita, joissa kaksi lasia on limitetty noin

sentin osuudelta. Koska vanhat lasit ovat todella ohuita, syntyvä paksunnos ei tuota ongelmaa kitauksessa. Mutta tarkka lasiveitsen käyttäjä on voinut ratkaista liitosongelman myös toisin eli sijoittamalla palaset päittäin.

Lasimaailman ulkoisia vaaroja ovat lasten pallot ja linnut. Parhaimmillaan ruutu ei mene iskun saatuaan rikki, vaan siihen syntyy haarautuvia säröjä tai vapaamuotoinen halkeama.

Nyt seuraa siis opetus: kaunistaa vanhaa arvolasia ei kannata vaihtaa mitättömien kauneusvirheiden takia. Säästölasi havainnollistaa mainiosti menneiden aikojen ajattelua, ja säröille menneitä lasia voi oppia sietämään ja hyväksymään. Hyväksyminen koskee vain kylmää vuodenaikaa – kesällä katse keskittyy lasikuistin pelakuihin, eikä kukaan ajattelekaan lasin halkeamia.

← Vanhojen kuistien lasiruuduissa näkee halkeamia, säröjä ja ns. säästölasiuksia. Täällä ei tarvitse ajatella tiiveyttä. Ja kauneusvirheet voi kätkeä perinteisesti!

→ Iso kuusikulmainen lasi on lasitettu ehkä alun perinkin palapelinä: kolme palasta päittäin. Ratkaisu on vaatinut päällekkäisäsaamaa huolellisemman toteutuksen.

→ Osuiko lasiin pallo, vai lintuko sitä nokkasi? Joka tapauksessa säröjä syntyy aikojen kuluessa. Vanhoissa kuisteissa lasit ovat persoonallisen eloisia väreineen ja kuplineen. Niitä ei synny lisää... Siedä ja säilytä!

